

HAMSUN-NYTT

Hamsun-Selskapets informasjonsblad 2/2026

Der stod en sten utenfor min hytte, en høy, grå sten. Den hadde et uttrykk av vennligsinnethet mot meg, det var som om den så meg når jeg kom gående og kjente meg igjen.
(Pan, 1894)

Hamsundagene på Hamarøy i august: *Ringen sluttet*

I forrige Hamsun-Nytt presenterte vi hovedinnholdet i årets Hamsundager. Spesielt gledelig er satsinga på et innholdsrikt to-dagers Hamsun-seminar og at de populære frokostsamtalene er med også i årets program.

Festivalåpninga skjer ved barndomshjemmet i Hamsund 4. august, og Ivar Roger Hansen foredrar der om den omsorgsfulle Hamsun. Selve litteraturseminaret arrangeres 4.–5. august i Æventyrsalen på Hamsunsenteret og har ambisjon om å ta pulsen på dagens forskning og debatt om Hamsuns liv og forfatterskap.

Frode Lerum Boasson er i aksjon to ganger under Festivalen.

På plakaten står bl.a. **Tore Rem** og **Terence Cave**: om nye oversettelser av Hamsun til engelsk, **Ståle Dingstad** og **Frode Boasson**: om å utarbeide vitenskapelige utgaver av Hamsuns bøker. Boasson deltar også på frokostsamtale om Hamsun i skolen. **Eirik Vassenden** bidrar med nye perspektiver på vandrerskikkelsene og **Beatrice Reed, Ingri L. Ramberg, Troy Storfjell** og **Andreas Lødemel** på samiske karakterer. **Helene Uri** tar for seg kjønn og språk i noen verker. Et panel av hamsunlesere diskuterer Hamsuns novellekunst. I tillegg til seminaret blir det mange forfattermøter, nydelige konserter, kunst, teater og utflukter helt fram til 7.august.

Velkommen til årsmøte og/eller sosialt treff med Hamsun-Selskapet

Årsmøtet i Hamsun-Selskapet 2026 finner sted 4. august kl. 19:00 på Skogheim, Oppeid, Hamarøy. Innsendte saker må være styret i hende innen 21. juli. Saker kan sendes til polden@hamsun-selskapet.no. Styret sender selv inn en sak om veivalg knytta til Selskapets framtid. Etter årsmøtet, dvs. klokka 20, er det sosialt treff på Skogheim for medlemmer og andre Hamsun-interesserte. Vi byr på hyggelig samvær, lett servering, underholdning og Hamsun-quiz samt en liten krambod med bøker o.a.

Hamsundagene tjuvstarter mandag 3. august!

Av: Hamsunsenteret

Vi er så heldige at skaperne bak «Ednama sjatto» (2024) gjør comeback i Æventyrsalen mandag i festivaluka med ny samisk musikk til den gamle stumfilmen *Markens grøde* (1921). Verket spilles LIVE med sju musikere og gir en ny, vakker dimensjon til filmen. Dermed kick-starter Hamsundagene «dagen før dagen». Av andre musikalske høydepunkter og friske avbrekk gjennom festivalen kan nevnes artister som Maja Ratkje & Matti Aikio, Susanna Wallumrød, Herborg Rundberg og Stina Stjern. Yamala og Noor fra Belgia spiller utekonsert ved barndomshjemmet i Hamsund og Juli Deák på tverrfløyte i 5. etasje på Hamsunsenteret.

Vi minner om at festivalåpningen ved barndomshjemmet i Hamsund har gratis inngang. Ellers gis alle medlemmer i Hamsun-Selskapet redusert pris på festivalpass. Om du har festivalpass, koster konserten 3. august halv pris!

Full programoversikt kommer med nye hjemmesider innen 1. juli. Festivalpass får du via www.hamsunsenteret.no.

Åpning av et nyrenovert Hamsunsenter 12. juni

Av: Hamsunsenteret

Sommersesongen på Hamsunsenteret får en pangstart med avdukinga av det nyrenoverte senteret fredag 12. juni. Nordland fylkeskommune, ordfører i Hamarøy kommune Britt Kristoffersen Løksa og andre prominente gjester kommer for å feire sammen med oss. Vi får blant annet taler for dagen, smakebiter fra sommerens program og samtale med musiker Stian Grønbech aka Elias Jung om Hamsun og kunstnerisk inspirasjon. Elias Jung fremfører musikalske tolkninger av dikt fra *Det vilde kor*.

Alle gjester får selvsagt mulighet til å se seg om i tårnet og være blant de første til å oppleve nye utstillinger i 4. og 5. etasje. Kafé Sult byr på minglemat og god drikke. Tidspunkter kommer, følg med på hjemmesida til Hamsunsenteret!

Arrangementet er gratis, og er et samarbeid mellom Nordland fylkeskommune og Hamsunsenteret.

Lørdag 13. juni starter sommersesongen for fullt. Det er halv pris på inngang og kaffe inkludert i billetten denne dagen.

Som gjest på Hamsunsenteret kan du fordype deg i den faste og to midlertidige utstillinger: I 4. etasje møter du litteratur av Knut Hamsun og andre forfattere etter tema. Utstillinga er utforma i samarbeid med elever fra Nord-Salten videregående

skole gjennom prosjektet *Unge Kritikere*. I 5. etasje står kunstutstillinga *Hamsun-Epilog* med tresnitt av kunstneren Friedrich Karl Gotsch. Verkene er basert på boka *På gjengrodde stier* av Knut Hamsun.

Få også med deg det daglige, varierte formidlingsprogrammet på Hamsunsenteret:

Kl. 12:00: Arkitekturvandring

Kl. 13:00: Sommerforedrag om det moderne Amerikas åndsliv - ifølge Hamsun

Kl. 14:00: Litteraturvandring: *Mysterier*

Kl. 15:00: Høytlesing: *Svermere*

Kl. 16:00: Arkitekturvandring.

Hamsunsenteret har åpent fra kl.10 til 18 hver dag f.o.m 13. juni t.o.m 16. august, Hamsuns barndomshjem er åpent fra kl. 11-15 hver dag f.o.m 1. juli t.o.m 9. august.

***Markens lille grøde* er i gang på Hålogaland Teater**

Av: Truls Nilsen

Kristian F. Figenshow er alene på scenen i denne monologforestillingen. Foto: Hålogaland Teater.

Lørdag 9. mai hadde forestillingen *Markens lille grøde* urpremiere på Hålogaland Teater i Tromsø. Nå skrangler det i kjøkkenredskaper og utstyr på Scene Øst om dagen på teateret. Forestillingen handler om en permittert skuespiller som nekter å la seg stoppe, og setter opp sin egen versjon av *Markens grøde* med kjøkkenredskaper i alle rollene.

Rundt et godt gammelt respatex-bord repeteres historier, og det flires i høyt tempo, melder Hålogaland Teater om sin forestilling på sine hjemmesider. Hele settingen for forestillingen er lagt til et kjøkken, noe som ikke er tilfeldig. Det er på kjøkkenet at de beste historiene fortelles. Humoristen Kristian F. Figenshow tar utgangspunkt i nordnorsk fortellertradisjon, og sjonglerer med sin egen tolkning av den nobelprisvinnende romanen av Hamsun. Det brukes hyppig anekdoter, opplesning og fortellinger fra nord. Han er kun hjulpet med det han har for hånden av kjøkkenutstyr. Gjennom stykket får vi presentert karakterer fra romanen *Markens grøde*, men vi får også møte skikkelser som er levendegjort av historiefortellere som kom etter Hamsun,

eksempelvis Zapffe, Dybwad, Arntzen og flere. Både avisa *Nordlys* og *iTromsø* har skrevet gode omtaler av forestillingen. *Nordlys* kommenterer at den nordnorske humoristen Arthur Arntzen fremheves fremfor Hamsun i denne forestillinga, som vil gå på Hålogaland Teater til og med 13. juni.

Middag og Mysterier på Hotel Norge Lillesand

Av Hege Faust

18. april samlet det seg godt over femti sultne og nysgjerrige sjeler på Hotel Norge Lillesand i anledning arrangementet «Middag og Mysterier». Therese S. Hagen, som er formidlingsansvarlig i Grimstad bys museer, presenterte innimellom matserveringa litt Hamsun-biografi og referatsnutter ispedd opplesning fra romanen *Mysterier*.

Måltidet ble sagt å være inspirert av Hamsuns litteratur og var komponert slik: ferskvannsrøret, høyrygg av storfe supplert med gulrot og potet og en søt avrundning med kompott og syltige bær. Ikke så mystisk, men markens egen grøde var det, iallfall. Denne spisegjesten savna noe mer refleksjon eller informasjon fra Therese Hagen rundt koplinger mellom *Mysterier* med sin handling i «en liten norsk kystby», antatt å være Lillesand og lillesanderne. Hvordan reagerte byen da boka utkom? Hva syntes folk om Hamsun seinere omtale av byen som Fillesand? Hagen nevnte en herr Grøgaard misnøye over framstillinga av karakteren Minutten, delvis bygd på hans person, men enda *mer* lokalkoloritt i informasjonen middagsgjestene fikk, hadde vært gøy! Serveringa smakte fortreffelig, bare så det er sagt. Stemninga var høylytt og veien til baren kort. Nagel-inspirert fiolinspill bød arrangørene også på denne kvelden, men takk og pris uten de skjærende avslutningsstrøkene som romanen så malisiøst skildrer.

Hamsun tok forresten støtt inn på Hotel Norge i Lillesand (det dominerende hvite bygget på bildet over) for komme seg unna gården og dagligdriften på Nørholm på 1920- og 30-tallet. Han trengte fred til å skrive, og som oftest fikk han bo på sitt «eget» rom i 3. etg, altså på loftet. Dette rommet var nemlig uten tilstøtende værelser. Rom 302 finnes ennå i den lille kystbyen, som ligger bare en drøy mil sørover fra Nørholm.

Podcast-tips! Knut Nærum om Telegraph Road, Knopfler og Hamsun

Hamsun-Nytt takker Stig Larsen for tipset og låner litt tekst fra ham: «Hva har Knut Hamsun med Dire Straits å gjøre?

Mark Knopfler har selv fortalt at *Markens grøde* gjorde sterkt inntrykk på ham. Åpningen, mannen som kommer med en sekk, er et bilde han tok med seg inn i "Telegraph Road". Det er fascinerende hvordan en norsk roman kunne finne veien inn i en britisk rockelåt om amerikansk samfunnsutvikling.»

I episode 12 av podcast-serien *American Tune* snakker Larsen med Knut Nærum om denne koplingen Knopfler – Hamsun. Lytt selv her:

<https://open.spotify.com/episode/1LA2cIO1AYIzBUAWjFpuzZ?si=oggSHBK2TsSGDJJ1HD7ZUA>

Artikkel av psykolog Per R. Anthi om Knut Hamsuns psykoanalyse hos dr. Irgens Strømme i Oslo i 1920-åra

Artikkelen åpner med sin konklusjon: «Behandlingen lettet på skrivesperren, men bidro ikke til en varig endring i Hamsuns personlighet.» Akkurat dette er jo godt kjent fra før, men artikkelen trekker inn ødipuskompleks og andre psykoanalytiske innganger til *hvorfor* behandlingen hjalp Hamsun med å få fart på tømmerblyanten igjen. Takk for artikkeltips, tidligere leder for Hamsun-Selskapets Oslo-avdeling, Christian Schlüter!

Artikkelen: [Knut Hamsuns psykoanalyse hos Johannes Irgens Strømme - betraktninger 100 år etter](#)

Ny *Sult*-utgave - med 100 siders etterord

På Youtube ligger det nå ute et 40 min. langt videoopptak av en engasjerende og opplysende samtale mellom prof.em. Eivind Tjønneland og forlegger og redaktør i Orkana forlag, Marcus Bøhn. Det er fra 11.mars 2026. Anledningen er at det er utkommet en ny *Sult*-utgave med omfattende (100 siders) etterord av Tjønneland. Første halvdel av lanserings-seansen er et slags miniforedrag som bl.a. inneholder informasjon om en nyoppdaget Georg Brandes-anmeldelse av *Sult*. Andre halvdel består av svar på

spørsmål fra publikum, og her er det innfallsvinkler og problematiseringer som selv erfarne Hamsun-lesere vil få utbytte av. Såpass påvirkelig er Hamsun-Nytts redaksjon at den etter å ha sett videoen på YouTube, bestilte denne nye *Sult*-utgaven med helsvart omslag (slik Hamsun i 1890 ønska det) for å kunne få lese hele Tjønnelands 100 siders etterord.

Bildet viser Tjønneland under samtalen, mens faksimilen er fra Morgenbladets annonse. Se og lytt til vidoen her:

<https://www.youtube.com/watch?v=DCMMfELdhfQ>

Kronikk i *Samtiden* 12.3.2026 om glemt fransk Hamsun-oversetter

Kronikøren er tidligere *Samtiden*-journalist og for tiden stipendiat (Ph.d.) ved Universitetet i Oslo, Martin S. Heide. Han forsker på franske resepsjoner og oversettelser av Knut Hamsuns verker.

[Georges Sautreau: Den glemte advokaten som formet Hamsuns arv i Frankrike](#)

Teksten i lenka over stod nylig i *Samtiden*, og er en påminner om at bak verdenslitteraturens klassikere fins de kulturelle mellommenn/-kvinner som er med på å bestemme hva så vel som hvordan vi leser. Georges Sautreau var fransk, jobbet bl.a. som oversetter og ble gift med Bjørnstjerne Bjørnsons datter Dagny etter at hun var blitt skilt fra sin første ektemann, som var ingen ringere enn Albert Langen, Hamsuns tyske forlegger.

Sautreau oversatte en lang rekke Hamsun-romaner fra norsk/dansk til fransk. Om *Sult* skriver Martin Heide bl.a.: «Sautreaus oversettelse rekonstruerer mange av Hamsuns eksperimentelle trekk for franske lesere. Samtidig minner den oss om at ingen oversettelse kan gjenskape et verk. Språket til Sautreau er mer raffinert og litterært enn Hamsuns rå prosa. Der originalen ofte er minimalistisk og muntlig, skriver Sautreau i en mer litterær fransk stil. Typografien følger franske forlagskonvensjoner, og oversetteren introduserer variasjoner der Hamsun bruker monotone gjentakelser som virkemiddel. På denne måten filtreres den norske teksten gjennom en fransk litterær smak – gjennom Sautreaus eget blikk».

Om krigen - og litteraturen. Bok av Torgeir E. Sæveraas (2026)

Forlaget Dreyers omtale av boka forteller at historiker Torgeir Sæveraas utforsker hvordan erfaringene fra krigsårene har nedfelt seg i norsk skjønnlitteratur – fra de første etterkrigsromanene til dagens prisvinnende bestselgere.

Frode Helmich Pedersen, litteraturkritiker og professor i nordisk litteraturvitenskap ved Universitetet i Bergen, publiserte sin anmeldelse av *Om krigen – og litteraturen*

27. april 2026 i BLA, Norges eneste nettidskrift for litteraturkritikk og essayistikk. Helmich-Pedersen kontrer forlagsomtalen om «utforskning» tøft: «Forfatteren er ikke drevet av ønsket om å lære noe, eller å få nyansert sine oppfatninger om noe som helst, men er primært interessert i å frakjenne de aller fleste norske forfattere enhver evne til å behandle den norske krigserfaringen på adekvat vis».

Anmeldelsen i BLA er en eneste lang sarkasme, og den er knusende i sin dom. På mange måter er den leseverdig bare av den grunn, og ikke bare fordi Hamsuns *Paa gjengrodde Stier* er blant bøkene historikeren Sæveraas er innom i sine moraliserende kapitler. Boka anbefales ikke, men les gjerne omtalen: [Når historikere leser litteratur.](#)

Hamsun-Selskapet er en av Norges største litterære foreninger.

For spørsmål vedr. medlemskap, bøker i Skriftserien med mer, kontakt oss på e-post: polden@hamsun-selskapet.no eller ring/send sms: 95085285.
Hjemmeside: hamsun-selskapet.no

Har du tips til sak som kan passe i Hamsun-Nytt eller på vår hjemmeside, ikke nøl med å ta kontakt med en i Selskapets styre:

Hege Faust, Lillestrøm (leder), tlf. 95085285 (hege.faust@gmail.com)
Truls Nilsen, Senja (nestleder) (truls.nilsen@mtmu.no)
Terje Øien, Hamarøy (styremedlem) (terje.øien@hamarøy.kommune.no)

Varaer:

- 1: Nils M. Knutsen, Tromsø
- 2: Ole-Andreas Sæbø Jensen, Bergen